

Школска 2023/2024. година

Републичко такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа

Књижевна олимпијада

I разред

Шифра: _____

1. Повежи имена књижевних ликова са називима књижевних дела у којима се они јављају, тако што ћеш број који се налази испред имена лика написати на линији испред књижевног дела. Наслов једног дела је сувишан.

1. Дионео	_____ <i>Дон Кихот</i>
2. Меркуцио	_____ <i>Декамерон</i>
3. Алфонсо Кихано	_____ <i>Божанствена комедија</i>
4. Полиник	_____ <i>Ромео и Јулија</i>
5. Паоло (Малатеста)	_____ <i>Илијада</i>
	_____ <i>Антигона</i>

2. 1. Заокружи слово испред тачног одговора. Мотив *муж на свадби своје жене* је:

а) интернационални б) статички в) наративни г) динамички

2. На линији напиши наслов наше народне епске песме у којој се јавља овај мотив.

3. Попуни табелу.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ АУТОРА	КЊИЖЕВНО ДЕЛО	КЊИЖЕВНА ВРСТА
	<i>Житије Светога Симеона</i>	
	<i>Новела од Станца</i>	
	<i>Ромео и Јулија</i>	

4. На основу понуђеног одломка одреди о ком јунаку је реч, и ког је књижевног рода дело из којег је одломак преузет, па одговоре напиши на линијама.

„... нарави је био чудновате. Озбиљан преко јего, па само заповеда, и то он једанпут што рекне, па ако не урадиш – бежи куд знаш! Осорљив и увек хоће да буде на његову, тј. нико се није ни усуђивао доказивати што противно њему. Кад се здраво наљути, а он псује алилуј. Тукао је само шамаром, и то само једанпут, али, брате, кад одалами, од часа се прућиш!”

(име јунака)

(књижевни род)

5.	<p>На линијама напиши имена јунака који изговарају следеће реплике.</p> <p>а) „С Гацка сам трговац, говеди тргујем, ври ми притио лонац, дужан се не чујем; путујем на сухо, море ми драго ни, спим с уха на ухо, зло ми се и не сни;” _____</p> <p>б) „... мени је милији човек без богатства него богатство без човека.” _____</p>	
6.	<p>Из наведеног низа, избаци „уљеза” тако што ћеш га прецртати.</p> <p>С ЈЕСЕНИ, КАД ПОЧНУ ВЕТРОВИ; УЛИЦА ДИВЉИХ КЕСТЕНОВА; ИГРА; ПОГРОМ; МАГЛА И МЕСЕЧИНА; МАЧКЕ; КРУШКЕ; ДЕЧАК И ПАС; БОЛСКА ХАРФА</p>	
7.	<p>Допуни следеће реченице.</p> <p><i>Божанствена комедија</i> се састоји из три целине. Свака од тих целина састоји се од _____ (број) певања, а заједно са уводним, има их укупно _____ (број). <i>Божанствена комедија</i> је испевана на _____ језику (назив језика).</p>	
8.	<p>Ко је Дантеов водич кроз „Пакао”? На линији напиши тачан одговор.</p> <p>_____</p>	
9.	<p>У понуђеном низу појмова заокружи четири која се односе на свечану доделу Нобелове награде Иви Андрићу.</p> <p>1971. година, Стокхолм, Гете, Варшава, Шехерезада, „О причи и причању”, „Мостови”</p>	
10.	<p>Пажљиво прочитај наведене стихове из Петраркиног сонета CCLXXII, а затим одговори на захтеве.</p> <p>„Пролази живот – ни часа не стаје – и смрт ме следи дугим корацима; садашње ствари, прошле и са њима будуће нуде – рат што не престаје.”</p> <p>Врста строфе: _____ Врста стиха: _____ Врста риме: _____</p>	
11.	<p>На основу кратког описа, одреди и на линији напиши пуно име и презиме загонетне личности.</p> <p>Био је добар владар и војсковођа. Учествовао је, као турски вазал, у бици на Ровинама (1395), а посебно се истакао у бици код Ангоре (1402). Његово најпознатије дело, настало 1409. године, припада посебном жанру српске средњовековне књижевности.</p> <p>_____</p>	

12.	<p>Подсети се <i>Епа о Гилгамешу</i>. Поред исказа напиши Т уколико је тврдња тачна, или Н уколико тврдња није тачна.</p> <p>а) Гилгамеш је краљ Урука; две трећине је човек, а једном трећином бог. _____</p> <p>б) Гилгамеш и Енкиду побеђују чувара Кедрове шуме и убијају небеског бика. _____</p> <p>в) Када је Енкиду преминуо, Гилгамеш га је оплакивао пет дана и пет ноћи. _____</p> <p>г) Гилгамеш је непобедив и бесмртан јунак. _____</p>	
13.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. У Бокачовој 9. новели из 5. дана, мона Ђована тражи од Федерига сокола позивајући се на:</p> <p>а) љубав; б) племенитост; в) милост; г) љубомору.</p>	
14.	<p>Које стилске фигуре препознајеш у наведеним стиховима? Заокружи слово испред тачне комбинације одговора.</p> <p>„Што је небо, да је лист 'артије, што је гора, да су калемови, што је море, да је црн мурећеп, пак да пишем три године дана, не бих моји' исписала јада.”</p> <p>а) хипербола, епифора, оноματοпеја б) персонификација, епитет, метафора в) епитет, поређење, словенска антитеза г) епитет, хипербола, анафора</p>	
15.	<p>Пажљиво прочитај наведени низ. Подвуци три појма која се не односе на фарсу.</p> <p>једночинка, сложена радња, анегдотски карактер, катарза, ласцивност, религиозна тематика, динамичност</p>	
16.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Како се зове девојка која се описује у следећим стиховима народне песме?</p> <p>„Чудо људи за ђевојку кажу: Танка струка, а висока стаса, Коса јој је кита ибришима, Очи су јој два драга камена, Обрвице с мора пијавице;”</p> <p>а) Милица б) Хајкуна в) Љепосава г) Роксанда</p>	

17.	<p>Пажљиво прочитај следеће тврдње. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, а ако је нетачна, заокружи Н.</p> <p>а) Двочлани појам <i>хуманизам и ренесанса</i> означава период европске културе од XIV до краја XV века. Т Н</p> <p>б) Поетика књижевности ренесансе подразумевала је ослањање на античке узоре. Т Н</p> <p>в) У хуманизму, књижевници су писали своја дела на старогрчком и латинском језику. Т Н</p> <p>г) Петрарка је певао <i>Канџонијер</i> на народном језику ослањајући се на традицију трубадурског песништва. Т Н</p>																									
18.	<p>У следећем одломку подвучи дидаскалије (ремарке).</p> <p>„(РОМЕО ступа напред.) (Горе, на прозору, појављује се ЈУЛИЈА.) ЈУЛИЈА: Ромео, О, Ромео! Зашто си Ромео? [...] РОМЕО (за себе): Да л’ да слушам још Ил’ да говорим?”</p>																									
19.	<p>У предговору <i>Дон Кихоту</i> Сервантес се залаже за верно приказивање стварности позивајући се на једно класично поетичко становиште према коме је опонашање стварности суштинско обележје уметности. На линијама напиши термин који означава које је становиште у питању, и о ком античком филозофу је реч?</p> <p>_____</p> <p>(становиште) _____ (име филозофа)</p>																									
20.	<p>Поштујући Вуков хронолошки критеријум, разврстај народне епске песме тако што ћеш уписати знак плус (+) у одговарајућу колону и поље коме наведена песма припада.</p> <table border="1" data-bbox="186 1455 1409 1776"> <thead> <tr> <th>НАРОДНА ЕПСКА ПЕСМА</th> <th>ПЕСМА СТАРИЈИХ ВРЕМЕНА</th> <th>ПЕСМА СРЕДЊИХ ВРЕМЕНА</th> <th>ПЕСМА НОВИЈИХ ВРЕМЕНА</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Женидба Душанова</i></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Бој на Чокешини</i></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Марко Краљевић укида свадбарину</i></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Иво Сенковић и ага од Рибника</i></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Диоба Јакшића</i></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	НАРОДНА ЕПСКА ПЕСМА	ПЕСМА СТАРИЈИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА СРЕДЊИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА НОВИЈИХ ВРЕМЕНА	<i>Женидба Душанова</i>				<i>Бој на Чокешини</i>				<i>Марко Краљевић укида свадбарину</i>				<i>Иво Сенковић и ага од Рибника</i>				<i>Диоба Јакшића</i>				
НАРОДНА ЕПСКА ПЕСМА	ПЕСМА СТАРИЈИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА СРЕДЊИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА НОВИЈИХ ВРЕМЕНА																							
<i>Женидба Душанова</i>																										
<i>Бој на Чокешини</i>																										
<i>Марко Краљевић укида свадбарину</i>																										
<i>Иво Сенковић и ага од Рибника</i>																										
<i>Диоба Јакшића</i>																										

Тест прегледали: _____

Број бодова: _____

	Решења теста за I разред гимназија и средњих стручних школа Књижевна олимпијада, шк. 2023/24. Републичко такмичење	Напомене:												
1.	<u>3</u> <i>Дон Кихот</i> <u>1</u> <i>Декамерон</i> <u>5</u> <i>Божанствена комедија</i> <u>2</u> <i>Ромео и Јулија</i> <u>4</u> <i>Антигона</i> <i>Илијада</i> је сувишно дело.	Све тачно – 1 бод.												
2.	1. а) интернационални 2. „ <u>Ропство Јанковић Стојана</u> ”	Оба тачна – 1 бод.												
3.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">ИМЕ И ПРЕЗИМЕ АУТОРА</th> <th style="text-align: center;">КЊИЖЕВНО ДЕЛО</th> <th style="text-align: center;">КЊИЖЕВНА ВРСТА</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">Свети Сава / Стефан Првовенчани</td> <td style="text-align: center;"><i>Житије Светога Симеона</i></td> <td style="text-align: center;">житије (биографија)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Марин Држић</td> <td style="text-align: center;"><i>Новела од Станца</i></td> <td style="text-align: center;">фарса (комедија)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Вилијам (Вилијем, Виљем) Шекспир</td> <td style="text-align: center;"><i>Ромео и Јулија</i></td> <td style="text-align: center;">трагедија</td> </tr> </tbody> </table>	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ АУТОРА	КЊИЖЕВНО ДЕЛО	КЊИЖЕВНА ВРСТА	Свети Сава / Стефан Првовенчани	<i>Житије Светога Симеона</i>	житије (биографија)	Марин Држић	<i>Новела од Станца</i>	фарса (комедија)	Вилијам (Вилијем, Виљем) Шекспир	<i>Ромео и Јулија</i>	трагедија	Један, два, три и четири тачна одговора – 0 бодова. Пет и шест тачних одговора – 1 бод.
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ АУТОРА	КЊИЖЕВНО ДЕЛО	КЊИЖЕВНА ВРСТА												
Свети Сава / Стефан Првовенчани	<i>Житије Светога Симеона</i>	житије (биографија)												
Марин Држић	<i>Новела од Станца</i>	фарса (комедија)												
Вилијам (Вилијем, Виљем) Шекспир	<i>Ромео и Јулија</i>	трагедија												
4.	<u>Митар</u> ; епика	Оба тачна – 1 бод.												
5.	а) <u>Циво</u> (Пешица) б) <u>(Мона) Ђована</u>	Оба тачна – 1 бод.												
6.	МАГЛА И МЕСЕЧИНА	1 бод												
7.	<i>Божанствена комедија</i> се састоји из три целине. Свака од тих целина састоји се од <u>33</u> певања, а заједно са уводним, има их укупно <u>100</u> . <i>Божанствена комедија</i> је испевана на (<u>народном</u>) <u>италијанском</u> језику (<u>фирентински дијалекат италијанског</u>).	Све тачно – 1 бод.												
8.	<u>Вергилије</u>	1 бод												
9.	Стокхолм, Гете, Шехерезада, „О причи и причању”	Све тачно – 1 бод.												

10.	Строфа: <u>катрен</u> Стих: <u>једанаестерац</u> Рима: <u>обгрљена</u>	Све тачно – 1 бод.																								
11.	<u>(Деспот) Стефан Лазаревић</u>	1 бод																								
12.	а) <u>Н</u> б) <u>Т</u> в) <u>Н</u> г) <u>Н</u>	Све тачно – 1 бод.																								
13.	б) племенитост	1 бод																								
14.	г) епитет, хипербола, анафора	1 бод																								
15.	<u>сложена радња, катарза, религиозна тематика</u>	Све тачно – 1 бод.																								
16.	в) Љепосава	1 бод																								
17.	а) <u>Н</u> б) <u>Т</u> в) <u>Н</u> г) <u>Т</u>	Све тачно – 1 бод.																								
18.	„ <u>(РОМЕО ступа напред.)</u> <u>(Горе, на прозору, појављује се ЈУЛИЈА.)</u> ЈУЛИЈА: Ромео, О, Ромео! Зашто си Ромео? [...] РОМЕО <u>(за себе)</u> : Да л’ да слушам још Ил’ да говорим?”	Све тачно – 1 бод.																								
19.	<u>Подражавање, опонашање (мимезис / мимеза); Аристотел</u>	Оба тачна – 1 бод.																								
20.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>НАРОДНА ЕПСКА ПЕСМА</th> <th>ПЕСМА СТАРИЈИХ ВРЕМЕНА</th> <th>ПЕСМА СРЕДЊИХ ВРЕМЕНА</th> <th>ПЕСМА НОВИЈИХ ВРЕМЕНА</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Женидба Душанова</i></td> <td>+</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Бој на Чокеџини</i></td> <td></td> <td></td> <td>+</td> </tr> <tr> <td><i>Марко Краљевић укида свадбарину</i></td> <td>+</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Иво Сенковић и ага од Рибника</i></td> <td></td> <td>+</td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Диоба Јакишића</i></td> <td>+</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	НАРОДНА ЕПСКА ПЕСМА	ПЕСМА СТАРИЈИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА СРЕДЊИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА НОВИЈИХ ВРЕМЕНА	<i>Женидба Душанова</i>	+			<i>Бој на Чокеџини</i>			+	<i>Марко Краљевић укида свадбарину</i>	+			<i>Иво Сенковић и ага од Рибника</i>		+		<i>Диоба Јакишића</i>	+			Један, два и три тачна одговора – 0 бодова. Четири и пет тачних одговора – 1 бод.
НАРОДНА ЕПСКА ПЕСМА	ПЕСМА СТАРИЈИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА СРЕДЊИХ ВРЕМЕНА	ПЕСМА НОВИЈИХ ВРЕМЕНА																							
<i>Женидба Душанова</i>	+																									
<i>Бој на Чокеџини</i>			+																							
<i>Марко Краљевић укида свадбарину</i>	+																									
<i>Иво Сенковић и ага од Рибника</i>		+																								
<i>Диоба Јакишића</i>	+																									